

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.8. Secundo: parum segura est vita ob materiam, & si pictura fallat, saniora doc et columna, & nauis S. Machabæi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

XV
Confir-
matur ex
Christi
parabola.

diebatur suam celsitudinem ac supremā aucto-
ritatem in mundo florere vel maximē; qua plu-
ribus annis potiturum se posse confidere, quan-
do cor eius sic ut nunquam magis arrogantia
intumesceret, inexpectatō collisus fuit, id est in-
tempestivē mortuus. Audiamus Spiritum S. hęc
i. Macha. explanantem. *Alexander Philippi Macedo, qui pri-
mus regnavit in Græcia egressus de terra Cælium
1. i. percussit Davium Persarum & Medorum, constituit
XIII. praelia multa & obtinuit omnium munitiones, &
Alexan- interfecit reges terra & pertransiit usque ad finem
dri Mag- terra. & accepit spolia multitudinis gentium: & sil-
ni mors nis terra in conspectu eius & congregavit virtutem
immatu- & exerevit spem n. m. i. & exaltatum est &
ra. elevatum cor eius. En quā potens quā super-
L. 9. de vi- bum, quā erat cornu illud elevatum: quid actū
dria est, dum his intumesceret: Cum crevisset, fractum
verbi c. 14 est cornu magnum. In ætatis sue juvenia floridil-
Philippica sima atque potentia sua firmissima: etenim D. Lu-
c. 5. in ca. stinus Martyr credit, quem sequitur Rupertus
ii. Dan. quod ætatis annos haberet 34. Eusebius in chro-
nicis sumens ex Cicerone opinatur quod annorū
esset 33. D. Hier. sentit quod annos 32. non excel-
serit. In bello cæsus non occubuit, hoc enim ne-
mo miraretur; nec manibus hostium trucidatus:
in qualibet namque ætate possunt insurgere:
sed ignorās unde, quomodo, à quo, decidit inex-
spectatō in lectum sebi incallescens inopinata
ex qua in tempesta morte ex humanis sublatus
interiit: & eo quidem tempore quo secutam sibi
vitā largamque promittebat. *Fractum est cornu.*
Ne credideris vacare mysterio, quod Spiritus S.
usus fuerit figura atque nomine cornu hæc in
occasione: etenim pharasi sua nomen hoc fortitu-
dinem indicat: qua dum Alexander Magnus
præpolleret & potentia atque viribus cæteris al-
tius extolleretur diruptum est cornu hoc atque
consultum.*

XIV. Hoc diebus singulis in nobis ipsis experimur.
Mors in- Quot contractæ vires: quanta contrita potentia?
venū est quot adolescentes ætate vernantes immatura
frequent. morte percussī, quando recenter in mundum e-
diti cornua producebant acutiora in futurum fa-
stique superbiebant. *Fractum est cornu illud, il-
lique contigit hoc quod Alexandro infortunū,
decidit in lectum &c.* Hoc supposito non est cur
ætate iunior superbus ac robustus sibi securio-
rem spondeat vitam quā senex iam annis
& ætate consumptus: etenim Deus est, qui sum-
ptum pomorum vicino poma detrahāt & aliquoties
illud quod longius distabat & à casu videbatur
esse liberius.

Ad holidem hic cadit, quod Dominus narrat

de adolescente illo malè fortunato, quem meli-
tō stultum appellat, imprudenter eum argu-
mentabatur, & ut habet proverbiū caupone
prætermisso. *Homo quidam erat Dives.* (sic Chri-
stus) cui domus fructibus abundabat; cui cum
de novo mellis accrevisset fertillissima novis ip-
se angustijis cruciatur. Quid cum his omnibus
ageret: cum hæc intra se lecto dedecumbens ta-
citus agitaret in hæc verba tandem prorupit: vi-
bi messem hanc omnem adeo opulentam recō-
dam? varijs multisque expensis rationibus hanc
promit prudentem, ut sibi videbatur, reclusio-
nem; scio, quid facturus sim: destram horrea
mea & maiora faciam, in quæ natos mihi con-
gregabo fructus, & proventum fertillissimum,
dicamque animæ meæ, anima mea quid tibi
deest in plurimos annos & superabundanter ti-
bi omnia suppetunt. *Anima mea habes multa bo-
na reposita in annos plurimos, bibe, comede,* dum
his rationibus intenderet, de celo vocem intel-
ligit dicentem sibi: *Stulte hac nocte repetent ani-
mam tuam à te: qua autem parasti eius erunt?*
sine caupone compositum iniit: o quam appo-
sitè congruit tibi nomen stulti, quandoquidem
ignores animam seu vitam tibi non concessam
in omnia futura tempora, sed mutuam ad
eius, qui illam tibi concessit merum beneplaci-
tum; novetis igitur animam tibi hæc nocte eri-
piendam & à te repetendam, novetis vicinum
tibi iniiciendum, teque de malo decidendum,
quæ autem tanta collegisti sollicitudine cuius
erunt heu quantis hoc accidit, quo namque tem-
pore sibi plurimos computat spondentique an-
nos, Deus illis hæc inonat horribilia: *Stulte, hac
nocte animam tuam repetent à te: qua autem pa-
rasti eius erunt?*

§. 8. Secundo: parum secuta est vita ob mate-
riam, & si pictura fallat, saniora docet
columna, & navis S. Machabæi.

P Ræter rationem iam dictam, sumptam ex
parte Dei, qui causa est efficiens nostræque
vite Autor, adfertur & alia ex parte mate-
riæ, ex qua componitur: que vna est omnibus
eadem, lutum scilicet fragile, & caducum ipso
tenuerrimo vitro fragilius; vnaque est omnium
hæc vox, cum patientissimo Iob: *Memento, quod Iob, 10. 9.
sicut lucem feceris me.* Satis familiare est SS. Atte-
ris vocare aurum naturam Angelicam, vitrum
autem humanam. Eo sensu capio quod dixit Iob
agens de præminencia sapientiæ diuinæ Christi
videlicet,

S f 2 videlicet,

videlicet, quod nec aurum obrizum, nec vitrum purissimum eius possit puritati comparari: *Non adæquabitur ei aurum vel vitrum, q. d. Nec Angeli, nec hominis: quantumvis enim in natura Angelica, quidam sint Angelica puritate spectabiles excellentissima: & in humana natura viros inuenias Meritis virtutibus eminentissimos: nec hi, nec illi coadunati ad illam puritatis excellentiam, que in Christo laudatur vlla: eius possunt accedere.*

I. Vita no-
stra vitro
compara-
tur.

II. Similitu-
do.

Hæc missa faciamus, multa namque hic dicenda occurrerent: expendamus quod si prudenter natura Angelicâ aut comparari, ob nobilitatem inter alia metalla, ob splendore & incorruptibilitate: non inferiori proprietate naturâ humanâ per vitru expresse: etenim illo nihil est fragilius, nihil corrupti facilius: saepe namque ad solum venti flatum dirumpitur & perit. Nunc igitur abacum sume vitroru quorum aliqua tempore ab auro tuorū, vltra octoginta annos illic collocata sunt, ob sita puluere & relis atque atum, alia ab annis quinquaginta, à decem, à quinque, ab heri, ab hoc momento. Quæro quodnam ex illis maiori subest periculo contractionis: quod censeres primò dirumpendum? Forsitan illud, quod ab annis octoginta stetit in motum puluere cõtectum, vt eius iam claritas minimè appareat, vel illud quod transparent lucidum & retilum hodie agnouimus: iam scio quid responsurus sis, quod aequali vel pari casu periculo subiaceat vni atque alterum: ac tã paruum huius atque illius esse securitatem: sunt etenim omnia, ex eadem massa, vnum vt alterum atque fragile: tandem absolute respondeas, illud primò esse dirumpendum, in quod aut silex aut lapis iniicitur, aut quod rei alicui dura allidetur. Idem igitur sit ad rē nostrā iudicij. Mundū appello abacum diuersis ornatum vas, ijque omnibus ex vitro constatis, diuersimodè sicut elaboratis, sunt alijs alia clariora, sunt pretiosiora. O quam diuersa vasā, parua quædam, alia maiora, quidam diuites, quidam egentes, quidam serico quidam vndulata veste &c. coniecti: sed omnes ex vitro constates. Quidam in hoc abaco collocati sunt à temporibus aorum tuorum, homines octogenarij, nonagenarij, quinquagenarij, alij ab annis viginti, à decem, alij, imò quidā ab hesternò die cõstituerunt: heri namque nati sunt, & in mundū lucemque prodierunt quod primò dirumpetur? quod a peritior est expositum discretimini: vt syncerè verèque loquar tantū timendum est de eo quod hodie in abaco collocatum est, & de eo quod dicitur nunc primum in mun-

dum prodijisse formosum, clarum, pellucidum, atque de eo quod ab annis octoginta statutum est, & puluere, cauitie, lippitudine, salina oppletur. Illud primò corrumpet, quod primò silex, frigus, ventus, sol, vel aquæ calix impulerit, & huic calui sunt iuniores ipsi senioribus longe viciniore, vt mox dicendum.

Huic rationi risus ille seu iocus (nostro loquar modo) D. Iacobi immititur, quo deridet quosdam discurrentes, ac computus longus facientes in annum proximè venturum alterum & tertium. Dicebat hic: ego anno proximo domum spondenti loco ædificabo: dicebat ille: ego post duos abhinc annos ad talem emigrabo ciuitatem & tertius: ego hoc nunc emo, & anno elapso diuidam &c. O yacua capita, exclamat D. Iaco, Ecce

nunc qui dicitis: Hodie aut crastina ibimus in illam ciuitatem & faciemus quidem in annum & mercabimur, & lucrum faciemus. Dicite, quæro mihi: querit ille, nostis quod crastino superuuetis? Qui ignoratis, quid erit in crastinum. Quid hoc Apostole, an tam breue nobis stamen filumque abscondis, vt nec vsque crastinum nobis spòdas vitæ securitatem? Me inuenem laetor, prospera valetudine, vitibusque robustiorem vt mihi videar posse querere: vobis caput illidere. A tramite procul deliras, quid vitam tuam esse cogitas? Quæ est enim vera vestra scito: vapor est ad modicum parens, & deinceps exterminabitur.

Quis non vitæ tor, essentie tuæ, fastus tui, tui roboris vaporem esse symbolum admiretur? Vt video haurit hoc Apostolus ex psalmista regio: In ps. 61. vt enim aduertit D. Basil. illud quod ex vulgata lectione scribitur: Veritatem vni filij hominum legit Theodotus: Veritatem vapor sunt filij D. Basil. hominum: Cui hoc superaddit: Nihil firmum est in rebus humanis sed emissa similes sunt vapors, qui Vita no- confestim dispergiuntur.

Huic simbolo satis aptè ista figuram correspondet sumi symbolum, quo Deus apud mochaam exposuit vires, alacritatem, & duorum paratur, potensissimorum Regum superbiā: quos, dum manu procedunt copiosiori instructi militum, rationes vocat fumigantes vt per hoc à metu liberet, qua cunctos percellabant: Cor Isa. 7. Asum ne formidet à duabus eadē itionum sumigantium istorum. Quid mihi ostenderis vapore, D. Aug. & sumo fragilius, quodque facilius euaneicat ad Te. 10. vnum quippe venti flatum ilico disparet & tanto citius, quanto ascendit altius: aeraque petit sublimius: Quare sumo comparati sum? sic audij Ser. 10. 6. D. Aug. ad hæc verba: Quia sicus deficit sumus, de temp. deficient, sciscitantem quia sumus erigit se, extollit se itaque ad cæli sed quæo si superior, tãta facilius euaneicit.

III. Multos sibi annos spondenti loco ædificabo: dicebat ille: ego post duos abhinc annos ad talem emigrabo ciuitatem & tertius: ego hoc nunc emo, & anno elapso diuidam &c. O yacua capita, exclamat D. Iaco, Ecce nunc qui dicitis: Hodie aut crastina ibimus in illam ciuitatem & faciemus quidem in annum & mercabimur, & lucrum faciemus. Dicite, quæro mihi: querit ille, nostis quod crastino superuuetis? Qui ignoratis, quid erit in crastinum. Quid hoc Apostole, an tam breue nobis stamen filumque abscondis, vt nec vsque crastinum nobis spòdas vitæ securitatem? Me inuenem laetor, prospera valetudine, vitibusque robustiorem vt mihi videar posse querere: vobis caput illidere. A tramite procul deliras, quid vitam tuam esse cogitas? Quæ est enim vera vestra scito: vapor est ad modicum parens, & deinceps exterminabitur. Quis non vitæ tor, essentie tuæ, fastus tui, tui roboris vaporem esse symbolum admiretur? Vt video haurit hoc Apostolus ex psalmista regio: In ps. 61. vt enim aduertit D. Basil. illud quod ex vulgata lectione scribitur: Veritatem vni filij hominum legit Theodotus: Veritatem vapor sunt filij D. Basil. hominum: Cui hoc superaddit: Nihil firmum est in rebus humanis sed emissa similes sunt vapors, qui Vita no- confestim dispergiuntur. Huic simbolo satis aptè ista figuram correspondet sumi symbolum, quo Deus apud mochaam exposuit vires, alacritatem, & duorum paratur, potensissimorum Regum superbiā: quos, dum manu procedunt copiosiori instructi militum, rationes vocat fumigantes vt per hoc à metu liberet, qua cunctos percellabant: Cor Isa. 7. Asum ne formidet à duabus eadē itionum sumigantium istorum. Quid mihi ostenderis vapore, D. Aug. & sumo fragilius, quodque facilius euaneicat ad Te. 10. vnum quippe venti flatum ilico disparet & tanto citius, quanto ascendit altius: aeraque petit sublimius: Quare sumo comparati sum? sic audij Ser. 10. 6. D. Aug. ad hæc verba: Quia sicus deficit sumus, de temp. deficient, sciscitantem quia sumus erigit se, extollit se itaque ad cæli sed quæo si superior, tãta facilius euaneicit.

evanescent, & dissipant. Quis vapor tanta facilitate, ut vite humana resoluitur? Ad vitium ventum, frigus, calcem, calumque dicitur. Nunc igitur vaporem vides seu fumum qui se tanquam in coelum à multo altius extulit, alium ex alia parte qui heri exiit se, alium ab illa qui hodie exurgens apparuit. Quæro quis graviori exponitur evanescenti, pereundique periculo? Verè dixerò æquali: omni es subiacet periculo: exorrens etenim ventus æque cito dissipatur, & concutit illum, qui primò ascendit, ac: ut illum qui hoc instauri in aère comparuit: nec maior est de hoc quàm de illo securitas.

Arbitror David Regem optasse, ut illud manibus tangeremus in p̄a mo illo, in quo humanam p̄fallit insim̄ tatem) admirandis adeo sententijs, ut ad eam explanationem D. Chrysostrachatum composuerit valde sublimem: habetur post expositionem in psalmos. Hoc singulari proxijs orditur fundamento: *Verumtamen universa vanitas omni homo vivens.* Horum verborum emphasim exposuimus: Omnes homines quotquot sunt, quid aliud eos esse dicimus, quam quantum omnis vanitatis essentiam. Capite ex omni debili, tenero, & imbecillitate quod eorum vni, quisque habet vanitatis, & nihil: hoc namque est omnis homo. *Universa vanitas: Omnis homo vivens.* Quia verò psalmistæ possemus obijcere, quomodo, o propheta sanctissime, sicie emicis homines vnicæ patique tondes novacula? Quòd hoc feras iudicium de fatigato fene, de languente clumbe, de lascivo putrescente, de emarido & imbecilli, non miramur, porro hoc de adolescente excitato, salute confirmata vegeto, de dace robusto, qui glandes inter & haitas silit impertentitus, de puella spectabili forma gratissima? Vtique respondet David, & manibus hoc ipsum apprehendes, si id in homine contingere, quod in imagine, stud. osè perpendis: *Verumtamen in imagine pertransit homo.* Multa complectuntur hæc verba mysteria, varijsque ea declarant SS. Patres expositionibus: verumtamen proposito nostro magis servit, ut illa capiamus de imago arte p̄fectiora elaboratis. Cum ars pingendi tam sit excellens, magnique fiat, Spiritus tamen S. vide: ut illi detrahere, vocatque malam: ait enim in hoc artum pingendi præcellere, quòd fallat ac mentiat: quæ tanto habetur esse p̄fectior, quanto censetur esse fallacior: illumque prædicit: *feli em, qui hac arte scriptum minime deludit: Non in errorem induxit nos hominum mala, artis excogitatio, nec vnicæ p̄ctura, labor sine fructu, effigies*

sculpta per varios colores. Hoc vnicè præsentit pictor, illudete visui, & ille absolute p̄fectior est, qui magis decipit. Celebratur Xeuces pictor eminentissimus de quo circumfertur, quòd vnas depinxerat ita naturales vnas referentes, ut passerum oculos deluserit: illas etenim veras credentes rostro suo lancinarunt: ceterum hinc excessisse fama refert Parrhasium, de quo scribitur, quòd imaginem efformavit in qua depinxit figuram quandam velo adeo naturali obumbratam, ut alienius oculos pictoris æmuli sui fefellerit, opinatus enim hic linteam esse naturale Parrhasio ait: contrahe velamen, ut figura p̄cta videatur. Tertium adduco depingentem in tabula cerasum, ac iuvenem cerasa colligentem, cuius summum hoc erat studium, primusque labor, ut hæc ad vitium sic exprimeret, ut oculi iudices censuram ferrent hæc esse vera cerasa, iuvenemque illa colligentem vitium esse ac naturalem. Tabulam intueris, nisi que Proh quàm hæc est elegans Ecce ceruum illum, qui currat, ut realiter currere videatur, Vides illum loquentem sic, ut remoto omni dubio loqui videatur idque, crederemus, si surdi essemus, & omnia fraus sunt & dolus.

In hoc autem maxime ars hæc laborat ut oculos ludat in ijs, quæ procul abint. Miramur omnes in illis sic oculos deludi. Tabulam cernis & in ea depictam: imaginem parisfamilias, optime compositi, ita tibi vicini, ut tecum colloqui videatur Immediatè post montes depinguntur, quos multos abesse leucis credideris, atque in ijs curritantes venatores ita ut visus iudicet, illos multorum itinere dierum distare. Deinde volucres in aère volitantes longissimè distas: tandem nubes cælosque altissimos, sic ut quis dixerit imagines à se mutuo per multa distare miliaria. Ne solo visu ducaris, quem p̄ctura artis excogitatio fallere contentit: adijce manum, illaque imagines apprehende: reperies autem illas ita sibi mutuo vicinas, ut sese contingant, quodque ita, quæ remotior videbatur, in rei veritate duobus digitis, non distate cognoscatur. Ex his cognosce quæ in mundo sunt: *Verumtamen in imagine pertransit homo.* Est autem mundus tabula depicta p̄na imaginibus, huic quippe totos intenti oculos, ut oculos p̄stigio fallacinet. Quid terum molitur illa dum se curiosus est sumis depingit, nisi ut quæ turpis erat ac fræda, formosior appareat, & qua nigra vilescibat, cygno præferatur. Quinimo hæc modo vanitas ad viros vique pertransit (effati confundor) calicendris suis, ac capillatura si ppositicia vanissimos.

V. Homo universa vanitas. Tract. 15.

Pf. 38. 7.

Pf. 38. 7.

VI. Pictura fallax est.

Sap. 14. 4.

VII. Homo pura imaginis.

Quanto studio incumbit ille, ut qui illum vident, esse indicent nobilem, prudentem omnique honore dignissimum? Eo sensu quidam interpretantur verba D. Ioannis: *Totus mundus in malo ligno posuit est.* Quod legitur alij: *In mendacio posuit est.* Nihil adeo fatigant homines quàm oculorum aciem perstringere: ceterum in hoc ipsa maxime fallitur, si imagines inspiciat à visu remotiores, & si imaginem unam ab altera distare arbitretur. Vetulum certis baculo senectutis innixum, quem iudicas iam sepulchro alteri pedem intulisse, pone adolescentem certis excitatum qui, si visui credas, centum distat ab illo miliaribus. Ex altera parte pueros conspicies, velut passeret per aëra & in aëre discurrentes, ut iudicet oculus longius eos à terra sursum euolasse: Ne fidem oculo tribueris: fallit etenim pictura: manum applica, range, apprehende, & comperies ita sibi mutuo adherere, ut se contingant, & quod longius videbatur distare, duobus non absit digitis, tamque terræ proximus sit ac sepulchro iuuenis excitatus, florens, ac deciduus incurvulusque senex, & ille qui stipite per terram reptit annosus, ac ille qui per aëra volitat, tangitque cœlos adolescens.

VIII.
David ut iuuenem morti proximus.
1. Reg. 20.
Non morieris; Respondet illi David: *Viuu Domine, & viuui anima tua: quia uno tantum, ut ita dica, gradu, ego moris, diuidimur.* Ne credideris, o Princeps me ex suspitionibus loqui, quas mihi mortis suggerit timor: hoc tibi vnicum assero, quod cū adeo certum sit & indubitatum, iuramentum confirmo: *Viuui Dñi, & viuui anima tua: quia uno tantu gradu ego moris, diuidimur:* q. d. crassitie vnus Iulij, vel acie cultelli, quamuis enim imago taliter sit depicta, ut mille leucis videamur distare, hic tamen adeo vicina est, ut non nisi vno gradu distet, quem si descendero mihi occurret inimica. Extende manum, & res ipsas attinge, perpende, equali distantia iuuenem ac senem à morte separari. Considera hoc anno qui mortui sint, & plures mortuos iuniores, quam seniores esse reperies: de quo iam statim.

IX.
Sepulchrum Simonis explicat.
His credo rationibus innisus opus illud mausolæi sui vir ille omnium ore celeberrimus Simon ædificauit, quod singularibus adeo circumstantijs Spiritus S. describit, & nos alias r. tulli-

mus. Nati fuerant illi illustissimo Principi Mathathie quinq; filij: omnes fama clamante, spectatissimi, quorum omnium nomina relique præclaræ gestas Historiographus enarrat: Spiritus S. in libris Machabæorum. Inter hos effulsit quidam nomine Simon: tanta prædientis laude insignis, ut cum pater ceteris filijs ac fratribus magistrum præfecerit: sic enim illis iam, mortis proximus ait: *Ece Simon fratre vester, scio quod vir est.* *1. Mach. 2. filij est ipsi auidio semper, & ipse est vobis pater. 63.* Vir hic eximius, parentibus suis fratribusq; mortuis extruere decreuit in ciuitate sua. Modum ac patria super patremque fratrumque sepulchrum tumulum illustrissimum magnificum ac sumptuosum: & quamuis talis fuerit ratione materia, vipote ex lapide pretioso, & aëre expolito, multo tamen illustrior fuit, si figuram spectes cum enim talis fuerit hic tumulus, illum Spiritus S. minutim expendit.

Ædificauit super sepulchrum patris sui & fratrum suorum ad speciem altum visis ex lapide polito. Li. 1. Mach. 2. retro & ante, & statuit septem pyramidas, unam ch. 13. 77 contra unam patri, & matri, & quatuor fratribus, & his circumposuit columnas magnas, & super columnas arma ad memoriam æternam: & iuxta arma mures sculptas, quæ viderentur ab omnibus nauigantibus mare: Quantu consilio placuit hoc Spiritui S. mausoleum cum ædificat. Hoc est sepulchrum quod fecit Simon in Modin usque in hunc diem. Hic consideres, velim insolitū non esse, non esse profanum tumulos erigere per honorificos, de quibus postmodum. Elapsis hiæ diebus fabricam hanc expendimus: at tamen nobis ad rem hodie occurrit, & videntur circa illam varia offerri dubia. Primum est, ut quid simō in hoc sepulchro sibi pyramidem erexit, cum actualiter sospes, sanusque viveret. Si quidem sex statuisset, patri, matri, ac quatuor suis fratribus rationi congruebat, cum iam ex humis discessissent, erantque eodē loco eorum ossa tumulara, verum ille nequaquam. Secundum: quo sine statuendo pyramidas, insuper & columnas erexit? Tertium: quam ob causam columnas arma superposuit? Quartum: in quæ sine columnis naues adiecit? Non enim sibi videtur correspondere, quinimo contraria sibi sunt: quandoquidē columna firmitudinem, naus autē designet instabilitatem, quæ quilibet ventus in trāuersum rapit. Quintum & vltimū: quomodo hoc intenderit, ut ab omnibus mare nauigantibus viderentur: quandoquidē ciuitas Modin à pelago triginta & sex distaret miliaribus id est duodecim leucis. Celebrat Plinius, Pyramidas Ægypti. Plin. 17. 1. ti, ac refert quod tres earum, ceteris altiores. Li. 36. fam. cap. 12.

X.
Quinq; hic proponuntur dubia.

famâ suâ toram implerent terram : Reliqua tres orbem terrarum implerunt fama, sand conspicua omnibus navigantibus. Agitur hunc locum Petrus Bellonius cuius hæc est opinio non esse intelligendum id quod ait Plin. de vero pelago, fuisset enim impossibile ab eo loco illas videri pyramidas ; quæ à mari distabant prope septem leucis, sed quod per mare Nilus intelligatur fluvius, qui aliquoties ob nimiam suam amplitudinem, mare dicitur.

Qua ratione igitur fieri potest, ut naues, quas Simon columnis superstruxit in sepulchro Modin, voluerit ab omnibus videri mare navigantibus cum pene duplici intercapedine distarent amplius à mari, quàm pyramides Egypti, neque in tam altam erectæ essent celsitudinem, ut prædictæ? Si quis alius esset minus agnitus, huius auctor sepulchri, partem hæreticus : dicit de ore iuxtaquam ac libidine fuisse stimularum inordinata: verum laudatorem habuit Simon Spiritum S. ab eoque ut vitæ consilij, ac prudentiæ exitit declaratus, & indubie hoc in opere illam optime testatam reliquit. Primò: quia stans pyramidas, parentibus, fratribusque suis defunctis, sibi pariter in hoc sepulchro pyramidem ædificavit: iam etenim seipsum inter mortuos numerabat, intelligebatque quemlibet diem vitæ suæ postremum sibi effulgere. Documentum non parvi ponderis ad nostram saluationem docuit nos D. Ambr. quod & Apostolus (inquit) secutus fuerat, dicendo, quod per singulos dies se mortuum iudicaret: *Quotidie morior fratres. Vsum fide resur-*

XI. Vita & mortis partem incipiunt. *Orat. de fide resur-* *mortis exercitum* (loquitur D. Ambr.) *qui mente sua rectè non quotidie se mortuum cogitabat, de quibus aliàs egimus fufius, atq; eleganter D. Ambr. De immutabilitate mortis non est ratio conseruanda, cum semel* *1. Cor. 15.* *in naturam nostram per peccatum impressa mortalitas, obnoxium sibi omnem vitæ nostræ fecerit diè.* **D. AMBR.** Ex huius occasione pendit, ipsum vitæ nostræ principium esse pariter & mortis: cum non aucte vivere, quàm mori incipiamus: *Vita huius principium* (verba sunt D. Ambr.) *mortis exordium est, nec prius augeri incipit vitæ nostræ, quàm minus.* **D. BERN.** *Semper ex quo incipimus vivere (produco D. Bernard.) nil aliud agimus, nisi mori appropinquare, & incipere mori.* De quibus alibi. *Disputat D. Iustinus Martyr. & declarat Tract. 3. 6.* ad infantiam fidelium baptizatorum, cur baptizati oleo sancto semel & bis inungantur, quod sapete videtur inordinationem: cum antiquis mos esset mortuos iam sepulturæ tradendos **XII.** Cur baptizari in-

dem cogitet, minus quando puerulus baptizatus ungitur sacramento initiali: à modico namque tempore & candeprodit in mundum victurus: idem considerandū iam accipiens, interrogandum cur baptizato candela tradatur in manus: ceremoniæ sunt hæc solennes, quibus Ecclesia abhinc à suo exordio vna fuisse scribitur, de quibus varias, ac diuinas SS. Patres allegant rationes. Porro nostro maxime congruit instituto illa quam assignat D. Iustinus, dicens: quod etiam ea de causa baptizatus ungitur: quia mortuorum est ceremonia, quatenus intelligat, & seipsum Christianus reputet velut mortuum, hocque illi in mentem veniat, quod Dominus ait de Magdalena caput illius ungit: vnctionem hanc sibi feruire sepulturæ: eo quod iam proximus esset morti: *Vngimur, & efficitur Christus* (sic ait D. Iustinus) *id est vncti, ad recordationem eius, qui vnctus vnctionem pro sepultura sua habuit. & dixit: Præuenit hæc vnctio corpus meum ad sepulturam.* Hoc idem tibi applices: dū enim ungeris, admoneris, ut te ipsum iam attendas cum hac vnctione, candelaque accensa in manu, quasi tibi dicatur, modo nunc ad sepulturam te præparari, hæcque tibi Spiritus S. voces iugementur: *Memor est, quoniam mori nō tardat, Eccli. 14.* Vitam te sic attenderes, te circumspiceret, velut eum qui iam à paucis diebus extremam suscepit vnctionem: quàm longè diuersæ forent cordis tui cogitationes, quàm alij gressus tui, & immutata sollicitudo?

Hoc mēte reuoluebat sanctissimus ille Simō, qui licet viveret inter mortuos se reclebat: iam sibi pyramidem erigebat, & columnam in sepulchro, iuxta eas qua: parentibus fratribusque statuerat iam in illo reconditis. Deinde columnas erexit & pyramides, ut illos ipsos ex parte animæ, ac corporis representaret, Pyramides, animas referebant ac spiritus, ut enim notat D. Pyramitho. a. post D. Isid. b. pyramides figuræ præferunt des fer-flammæ igneæ perpetuo ascendentes, & petentis noem altiora, & ex eo derivantur: *vōp* etenim apud signant, Græcos igne significat. Tales erant spiritus virosorum illorū insigniū: semper enim alta petebant, cordaque sua ad caelestia erigebant, ut eos nullatenus quæ terrena sunt detinere valuerint: & Ethimolo, quia omnes instar ignis ardentissimi fuerunt, c. 11. feruidi, & diligentes, & diuini honoris zelo flagrantissimi. Talem describit Spiritus S. parentem eorū Mathathiam: *Vidit Mathathias Iudæum in oculis omnium sacrificare idolis, & accessus est furor eius secundum iudicium legis, & in seipsum cruciavit eum. Et zelatus est legē, sicut fecerunt Phinees. Hoc etiam addidit quod filijs suis iniunxit iam moniturus:*

Nunc

XIV. Columna denotat superiorer. Gal. 2.9.]

Nunc ergo filij imitatores esse legi. Ceterum quantum ad corpus, terraque negotia, columnas erant etenim preiosa, firmas, & a toto suo populo magna in veneratione habitas, vt de illis proloqui licuerit, quod demum D. Paulus de alijis Apostolis: *Qui videbantur columna esse.* Sunt autem Principes, nobiles ac potentes velut columnas fulciantes Rempubicam: vnde illos Philosophi comparant ossibus corporis: sunt etenim illi, quibus inniti debet iustitia, securitas pupilli defensio, puellæ tranquillitas, honor coniugatæ. Qui re ipsa tales sunt nomen merentur columnarum: non illi qui potius Rempub. disperdunt, evertunt iustitiam, diruunt honestissimum mulierum pudorem, & pauperum ac pupillorum iacturam damnoque cooperantur.

XV. Arma potentiam signant.

Tertio columnis arma superposuit: vel quia toto vitæ suæ decursu armis graves pro divitiarum legis protectione perstitit: vel vt vires suas ac potentiam aduersus Dei inimicos ostenderent, cum quibus perpetuas, sanguinolentas ac immortales lites bellaque committebant, quo factum est vt sua nomina æternitati transmittent, exemplum successoribus suis imitandum: *Super columnas arma, ad memoriam sempiternam.* Et quamuis in hoc piissimus Simon prudentiæ suæ atque ingenij specimen dederit, notante tamen hoc ultimo declaravit evidentius, cum naues columnis supererexit. Nihil magis commune apud quoslibet Auctores, quam columnas vt signum ponere fortitudinis, stabilitatis, ac securitatis: naues autem vt mutabilitatis, sine constantia, instabilisque symbolum: vt enim maximè operosum est, columnam mouere fixè fundatam, sic maximè facile est mouere nauim etiam vnico venti flatu: *Eccc naues cum magna flatu* (inquit D. Iacob) *ventu valulit aguntur & circumferuntur.* Per hoc insinuare voluit prudentissimus Simon: etiam fortissimas columnas tam debili niti fundamento, quam leuissimæ naues, quia tam parua gaudet securitate ipse, qui salute viribus ac robore pollet fortiori, quam ille qui debilem se, ac infirmum esse cognoscit: quodque tam facile sit iuuenem cadere robustiorem, ac senem annis, moribusque decrepitem: nec non maximam fortissimæ columnæ firmitatem tam esse debilem, quam nauis maximè mobilis, quam ventus atripit, transponit, & qual. iet transmittit. Hoc signulis diebus attende, hoc in Euangelio nostro perpende: *Eccc defunctus.* Oculos in mortuum hunc deflecte, perpende quod cum columna esset, omnium iudicio firmissima, fuit tamen eius firmitas in-

XVI. Mors iuueni sequæ ac seni vicina. Iacob 3.4

stant nauis: tenuissimus etenim ventus, eum deiecit in feretrum sepeliendum. Hic pedem fige, sicut figebant illi qui mortuum Afael considerabant. *Nauat S. pagina de XVII. Afael nobili viro, fratre ducis exercitus Ieab Ad morconobrobrino Davidis erat autem hic iuuenis, agi, tui funus lis vento comparandus, quem nec cerui cursu sistendū, currentem assequantur: Erat Afael cursu ve- 2. Reg. 2, locissimus, quasi vnus de capress, que morantur in syluis.* Hunc Abner cursu velocissimo tendentem lanceâ transfodit, prostratumque in via mortuum trucidauit Quotquot (teste S. pagina) viam præteribant, subsistebant, in eum lumina detorquebant, summo stupore attoniti: *Subsistebant omnes, qui transibant.* Se mutuo interrogantes: *Hic, ne est Afael? Quis credat, eum sic prostratum?* An hic adolescens est ille robustus, agilis, leuis, laxa valetudine? quid ei robur, quid fortitudo, quid profuit agilitas? *Subsistebant omnes &c.* Loquitur Dominus Tyro sub simbolo nauis, malo, remis, velo, & antennis instructæ: peritura tamen: eo quod nulla foret anchoræ soliditara firmata, qua constans ita susteretur, vt eam nec turbines, nec fluctus, marisque tempestates in scopulos petrasque collidere præualerent. Sic intendit Evangelista, vt modo subsistas hunc conspicatus adolescentem: *Eccc defunctus.* Illum attende cõsidera, quam infirma fuit eius fortitudo, quam iuuenta debilis, quam instabilis firmitudo atque hinc addisce, nullam esse adolescentiam, nullam in tua natura fortitudinem adeo firmam, que nauis non sit æquiparanda instabilitati. Consuluum foret, vt vulpis prudentiam imitaretis, de qua Pierius secutus Plutarchum astutam referit præuentionem. Hyberno dum tempore fluuio occurrit glacie constricto, priusquam pedes eum transmittit, hac sibi arce viam sternit securam: aurem appenit ad glaciæ superficiem, atque auscultat, an aquam infra glaciem audiat præterfluentem, quod si audierit, agnoscens ex naturæ instinctu glaciem esse valde teneam, & ad transeundum debilem, ilico se inde festina proripit, nec ei se fidere posse intelligit. Si vero, non audiat, transit, cognoscens glaciem esse solidam, corpusque firmum. Quid mortem esse arbitraris, nisi torrentem adeo fluidum, vt ad mundum destuat vniuersum? *Omnes morimur,* (aiebat Theocritus illa mulier prudentissima ad David) *& quasi aque dulcissimus.* Nemo satis admittatur epithetum, quod morti Salomon assignauit: *Mors defluens.* Pro morte defluens deprecatus sum. Vocatur mors a fluuii id est in em. *13. ne fluens:* vt enim de paradiso, fons scaturiens, quatuor

XVIII. Vulpis astutia.

2. Reg. 14. 14. Eccli. 51.

quatuor diuisis fluminibus sic de peccato, quod ibi commissi Adam fluxus mortis emanauit, in totam generis humani naturam: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit. Et per peccatum mors: Et ita in omnes homines mors peruenit.* Tu videris an non fluxus sit defluens. Aliquando iter vitæ nostræ facientes, aliquid huius fluminis inuenimus, quod solidum videtur & firmum: vt est prospera valetudo, vires, iuuentus, diuitiæ, voluptates. Ne, te precor, his, fidas, nisi prius autem appueris, atque diligenter attenderis: an realiter hoc eam habeat fortitudinem, quam ostendit: an sub eo mortis fluxus currere percipiatur. Studiosè perpendas, & noveris quod in illius adolescentiæ & huius valetudine, & alterius robore, senseris, mortemque videris, quia quo tempore iuuenis ille vegetior apparebat, corruit mortuus, & quando alterius secunda censebatur esse valetudo, decidit in lectum mundoque moriens valedixit. Hæc præ oculis videns, non minus sis ipsa vulpe prudentior: intellige, nullam tibi fiduciam in iuuentute, viribus, & robore corporis esse collocandam.

§.9. *Morti vicinior est iuuenis, quam senex videtur hoc paradoxum: Verum hoc adstruit ratio discursu notatu digno.*

13 **N**ondum hoc ritè satis perpendimus, dicendo id quod hæcenus: mortem æque vicinam esse iuueni atque veterano seni: & robusto atque infirmo, sed hoc insuper adfirmo mortem iuueni quam seniori esse proximior. Paradoxum videtur, sed nequaquam est, at propositio adeo clara, vt eius veritatem viderit D. Ioannes, quam & illi Dominus ostendit sub hieroglyphico diuino porsus & admirabili. Vidit hic, & ecce? *Equus pallidus, & qui sedebat super eum, nomen illi mors.* Notat hic antiquus Tertullianus quod vox: *Pallidus* in Græcâ Apoc. co significet: *Equum viridem.* Quamuis enim primo introitu equus ille, cui mors insidebat, pallidus videretur, nihilominus si attentius inspiceretur, viridis erat. Quis vidit mortaliū, equum viridem? Anplius, quis pallidum? Nec vnius color nec alter equis conuenit: attamen alium hic latet mysterium: quamuis enim ita sit, vt videatur propria mortis sedes esse senex pallidus, exesus, corruscus: frequentior tamen est & communior, adolescens viridis, seu petantilla sua florens, & alacer viriditate, sensu viriditate. Hieron. Bap. de Lancia Tom. III.

dis, in suis negotijs passionibus, & actionibus. Hanc duabus manibus apprehendes veritatem.

Bisariam quis potest mori, vel naturaliter: eo quod paulatim pereat ac calor consumatur naturalis, vel per accidens, eo quod humores illi perturbentur ex aliquo frigoris, ca oris, cibi, seu potus &c. accidenti. Morte naturali tu ipse conspicis quam pauci hinc abscedant: potest enim fieri, vt in tota vita tua nec vnum videris, qui sola consumptus senectute defecerit, ex nullo alio præter senectutem accidente, & defectu naturæ. Omnes mortes vel quasi omnes adueniunt ex accidenti, siue per frigus, siue per calorem, siue quod comedens, vel biberis, vel bile nimia exarseris, &c. Hoc concessio clarum est hunc morti fore propinquior, in quo locum hæc accidentia habebunt amplior. Nunc igitur quæto: quis se illis euidentiū exponit quam iuuenis: non enim solummodo hæc illi fortuito occurrunt, sed ipse ea investigat, ipse sollicitat. Annosus, infirmus, qui varijs subiacet accidentibus, ac morbis, ab illis sibi sedulo cauet, à primum nocturna à frigore, à cibo, nocino à potu in temperato: iuuenis autem quanto robustior ac sanior, tanto se illis amplius ingerit, tota nocte sub die percurrit, ferro grauis, pruinæ pluuia: que receptaculum, per diem caloribus exponitur solis ardentissimis. Ab singulis horas quis eum non videat comedentem? Lethibus non occupatum sanguinarijs? Proiectum & effusum ad admittendum quælibet nociva sanitati?

Hoc autem non parum congruit illi quod diximus, homines esse vasa vitæ in mundi abaco collocata: eruntque illa contractioni viciniora, quæ lapillorum magis sunt exposita adiectioni, quibus dirumpantur. Quam tuto se senex subducit, ne frigore, ne pruinâ contectatur? Quam præmittit ille, qui laborat accidentibus, à mille leucis sibi præcauens, ne quid illum tangat quod adferre possit vel minorem nocumentum? Ceterum iuuenis, quid non agit, vt se ipsum exponat vbi eum frigus, calor, ros, pruinæ, aqua, cibus inordinatus, & potus intemperatus quolibet tempore morbo percutiant: insanabili?

Quod si hoc perpendere volueris, illud ad oculum considera, sciscitor à te quot fratres vixisti: sex aut septem. Quot ex illis ad decrepitos peruenierunt annos? Vnus aut duo, Plures igitur iuniores obierunt. Dic mihi Dñe: quot rari sint tibi filij? Nouè vel decem. Quot ex illis timulo tradidisti antequam annum agerent vigesimū? Sex

I I. Duobus modis homo moritur.

III. Iuuenes se mortis periculis magis exponunt.